

VINALIÐAR Í ÁLFTANESSKÓLA 2017 – 2020

Styrkþegi: Álftanesskóli

Verkefnisstjóri: Þorgerður E. Brynjólfsdóttir

Aðstoðarmaður: Una Birna Bjarnadóttir

Þróunarsjóður grunnskóla Garðabæjar

Lokaskýrsla

Heiti verkefnis: Vinaliðar í Álftanesskóla

Tímabil þróunarverkefnis: ágúst – desember 2017 – 2020

Markmið verkefnis

Aðalmarkmið verkefnisins er að bæta samskipti og líðan nemenda í frímínútum. Boðið er upp á fjölbreytt viðfangsefni og unnið að því að virkja alla nemendur til þátttöku. Hópur nemenda, vinaliðar, fær sérstaka þjálfun til að stýra og stjórna leikjum og stöðvavinnu í frímínútum. Markmiðið er því að stuðla að fjölbreyttari leikjum í frímínútum, leggja grunn sem gerir nemendum kleift að tengjast sterkum vinaböndum, minnka togstreitu milli nemenda, hampa góðum gildum, svo sem vináttu, virðingu og því að allir fái að taka þátt.

Vinnan haustið 2017

Vinaliðaverkefnið hóf göngu sína í Álftanesskóla í ágúst 2017 og gekk innleiðing þess mjög vel. Í haust tókum við upp þráðinn þar sem frá var horfið í vor. Nemendur voru mjög áhugasamir og komust færri að sem Vinaliðar en vildu.

Um verkefnið

Verkefnið er norskt að uppruna og er það starfrækt í rúmlega 1000 skólum í Noregi. Vinaliðaverkefnið er einnig starfrækt í Svíþjóð og Danmörku með góðum árangri og stofnendurnir eru þegar byrjaðir að kynna verkefnið í Þýskalandi og Bretlandi. Á Íslandi hefur Árskóli á Sauðárkróki séð um útbreiðsluna og hafa rúmlega 30 grunnskólar, víðs vegar um landið, nú þegar innleitt verkefnið. Vinaliðaverkefnið gengur út á það að hvetja nemendur til meiri þátttöku í ýmiss konar leikjum í frímínútum og skapa með því betri skólaanda. Verkefnið fór afstað þannig að nemendur á miðstigi fengu glærukynningu frá verkefnastjóra og aðstoðamanni verkefnisins í Álftanesskóla þar sem þeir fengu að vita hvað felst í starfinu og hvað þeir fái að Vinaliðar launum, taki þeir það að sér.

Val á vinaliðum er unnið eftir ákveðnu ferli sem fer þannig fram að eftir kynningu er dreift til nemenda svonefndum tilnefningarblöðum og nemendur tilnefna þá bekkjarfélaga sína sem þeir treysta í hlutverkið. Það er lögð áhersla á það við nemendur að þeir eigi að tilnefna nemendur sem þeir vita að komi vel fram við skólafélaga sína. Nemandi sem kemur illa fram við skólafélaga sína getur ekki tekið að sér starfið á því tímabili. En hann getur bætt hegðun sína og mögulega valist

til starfsins einhvern tíma síðar. Verkefnastjórar og umsjónakennarar fara síðan yfir niðurstöðurnar úr hverjum bekk fyrir sig í lok dags þegar nemendur eru farnir heim. Veljist nemandi í starfið sem hefur neikvæðar vinsældir í bekknum, ber umsjónarkennara og verkefnastjórum að láta annan nemanda taka þá stöðu. Umsjónarkennarar hringja í foreldra þeirra barna sem völdust í starfið og biðja þá um að ræða við barnið sitt heima hvort það vilji taka að sér starfið. Barnið mætir í skólann að morgni næsta dags og lætur umsjónarkennara sinn vita hvort það vilji taka að sér starfið. Þegar allir hafa gefið staðfestingu tilkynnir umsjónarkennari hverjir starfa sem Vinaliðar það tímabil. Vinaliðar starfa frá hausti og fram að áramótum. Eftir áramótin fer aftur fram tilnefningaferli og nýir vinaliðar veljast. Vinaliði getur starfað aftur, standi hann sig vel og njóti trausts kennara og samnemenda sinna.

Starf vinaliða

Vinaliðar starfa í hálf t. ári í einu og enginn vinaliði starfar oft en tvö t. ári í frímínútum. Vinaliðafrímínúturnar eru fjórir dagar vikunnar í fyrri frímínútum.

Vinaliðar sækja einnig fundi með verkefnastjóra og/eða aðstoðarmanni á tveggja vikna fresti. Þá skipuleggja þeir hvaða leikjastöðvar eiga að vera í boði næstu tvær vikurnar. Verkefnastjórar aðstoða þá og raða þeim síðan á stöðvar. Vinaliði starfar aldrei einn á stöð. Það er einnig hlutverk verkefnastjóra að passa upp á að ekki myndist föst pör Vinaliða sem starfa alltaf saman. Verkefnastjórar setja því yfirleitt upp ný pör á tveggja vikna fresti.

Þegar Vinaliði á að starfa mætir hann fyrr út í frímínútum, með þann búnað sem þarf til leiksins og býður alla velkomna í leikinn sem vilja. Það er aldrei fullt í Vinaliðaleik, Vinaliði finnur lausnir og hann kemur leiknum af stað og leikur með. Vinaliði er ekki gæslu- og þjónustuaðili fyrir hin börnin. Þetta eru frímínúturnar hans líka og hann á að leika með. Vinaliðinn leiðir leikinn áfram af sanngirni og með jákvæðum hætti.

Eitt mikilvægasta hlutverk Vinaliða er að bjóða öðrum börnum að vera með í leik. Mörg börn mæta beint á stöðvarnar og geta hafið leik en það er farið vel yfir það með Vinaliðunum að þegar leikurinn er byrjaður þá eigi þeir að hafa auga í kringum sína stöð og fara til barna í næsta nágrenni við leikinn og bjóða þeim að taka þátt í honum. Það er lögð áhersla á það við Vinaliðana að þeir bjóði börnum með nafni að vera með í leiknum. Það er eitt markmið verkefnisins að öll börn fái spurninguna „viltu vera með?“ í frímínútum.

Vinaliðar í Álftanesskóla

Áhersla er lögð á að þeir nemendur sem taka að sér starf Vinaliða fái innsýn í samfélag sitt og tilfinningu fyrir viðburðum og því menningarstarfi sem er í nærsamfélaginu. Þetta er gert til að vinaliðarnir geti orðið kveikja að þátttöku nemenda og skólans alls í menningu samfélagsins. Vinaliðar fá því afhent samfélagskort þegar þeir hafa hafið störf í Vinaliðaverkefninu. Samfélagskortinu veitir þeim afslátt eða frían aðgang að ýmsum viðburðum. Í lok hvers tímabils er haldinn svokallaður Þakkardagur þar sem Vinaliðar koma saman og gera sér glaðan dag með verkefnastjórum.

Námskeið

Vinaliðar sóttu þriggja klukkustunda leikjanámskeið á skólatíma. Á leikjanámskeiðinu fengu Vinaliðarnir líka tilsögn um starfið, ráðleggingar um hvernig er best að virkja önnur börn í leik, mikilvægi þess að vinna gegn einelti og margt fleira. Námskeið fyrir vinaliða var haldið undir stjórn verkefnastjóra úr Árskóla á Sauðárkróki í september 2017.

Kynning á verkefninu

Í ágúst 2017 var verkefnið kynnt fyrir öllu starfsfólki með kynningu á sal og kynnt fyrir foreldrum með upplýsingabréfi í tölvupósti. Nemendur í 1.-7. bekk fengu kynningu á skólatíma frá verkefnisstjóra. Einnig var vinaliðaverkefnið kynnt á heimasíðu Álftanesskóla.

Næstu skref

Verkefnið er starfrækt í 4. - 7. bekk en leikir í frímínútum eru fyrir alla nemendur skólans. Skólinn hefur skrifað undir samning við Árskóla þess efnis að verkefnið verði starfrækt til að minnsta kosti þriggja ára. Aðalmarkmiðið er að allir nemendur skólans hlakki til að mæta í skólann sinn, alla daga og kvíði ekki fyrir frímínútum.

Verkefnið hefur farið mjög vel af stað í Álftanesskóla og almenn ánægja ríkir með framkvæmd þess. Flestar stöðvar þar sem vinaliðar bjóða upp á leiki hafa verið vel sóttar og augljóst að fjölmargir nemendur hafa nýtt sér þá leiki sem í boði hafa verið. Þar á meðal nemendur sem annars hefðu hugsanlega ekki fundið sig í frímínútum, leiðst og verið útundan. Nú er innleiðingarferli lokið og stefnan er að halda ótrauð áfram með verkefnið enda eru allir hlutaðeigandi einkar ánægðir með það og framvindu mála.